

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Wycena wysłać Rocznik rb. 6, półrocznik rb. 3, kwartalnik rb. 1 k. 50, miesięcznik kop. 30, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicę, za markami pocztowymi, dopłać o 1/2 miesięcznika kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 20, na 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 5, za wyjątkiem Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują telegrafale, telexy i biura ogłoszeń w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCYJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, II-ga Aleja № 38— Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 3—10 wieczorem. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Biuro: w Zawierciu w kolegiarni p. Z. Hubickiej i w Rakowie u p. A. Włuszczaka. Cena pojedynczego numeru kop. 3.

UWAGA: Ogłoszenia przyjęte po godzinie 6-tej wieczorem kosztują 50 procent drożej.

CZĘSTOCHOWA — TEATR MIEJSCOWY — CZĘSTOCHOWA

TOW. OPERETKOWE Z SOSNOWCA — FERNO ŚMIECHU WESOŁOŚCI

W Poniedziałek 10 Lutego. — Ostatnia nowość. we Wtorek dnia 11 Lutego. w Środę dnia 12 Lutego.

Wrog Kobiet || Wesola Para || Noc Miłości

Orkiestra własna. — Skład Tow. 41 osób. — Bilety w Cukierni W. Jackowskiego.

II-ga Aleja № 38. — Tel. № 497.

TEATR

„URANJA”

Program od Soboty 8 do Poniedziałku 10 Lutego 1913 r. (włącznie)

Niech żyje życie

Wielki dramat w 3-ach aktach, 2 serji „Nordisk” z udziałem Harrysona.

Wielu nie chce być bogatym (komiczne)
Mapa Patronelli (komiczne)
Wyrób i przygotowanie stali (naukowy)
KRONIKA WSZECHŚWIATOWA. Przegląd chwili bieżącej. (z natury)

NA SCERIE

Występy Towarzystwa Artystów polskich pod dyrekcją Wł. Kisielewskiego

Dzisiaj śpiewają:

Kłótnia o wiatr

Krotowchwa ze śpiewami i tańcami w 1-ym akcie
Zmiana programu we wtorek i soboty

TEATR II Aleja № 43. Telefon 4-77.

„GDEEN” w Przemieńskiego Najstarszy w Królestwie.

Program: od Soboty 8 do Wtorku 11 Lutego, 1913 roku (włącznie)

Kontroler wagonów sypialnych
Podług znakomitej komedji A. Bissona, w 2-eh częściach.

STRASZNY CZYN Dziennik Pathe № 199 b. (Dramat z życia amerykańskiego).
Polowanie na tygrysy. (z nat.)

Nad program: **„THE LEOS”** duet
Na scenie, tylko 4 dni „THE LEOS” muzyczny
W Fotoplastykonie INDJE.

II-ga Aleja № 19. Kinematograf

Te ofon 334.

PROGRAM Od Soboty 8 do Poniedziałku 10 Lutego 1913 roku (włącznie)

KANADA (Zdjęcia z natury) | **OBWADZONY BRZYDZIECZYN** (Bar. Rom.)

NIEWOLNICZY NADIEJNOŚCI Dramat w 3-eh częściach z życia współczesnego.

Wytrwałość gwarantuje powodzenia (komiczne)

Na scenie:
Występ na prowincji Farsa w 1 akcie ze śpiew.

Najodpowiedniejszy i najmiłszy podarek to

PATHEFON

z tubą lub bez tuby w cenie od 25 rb. do 250 i. Ostatnie nowości

Główny skład Pathéfonów
E. PUCEK i R. HILL

II-ga Aleja № 23 na piętrze.

płyty Pathe grają bez igiel. | Przetwórci gramofonów Ceny fabryczne | na RATY

W A. KAPITAN W. PILZENSKI
STOŁOWE FENIX
K SZWEDE
CZĘSTOCHOWA

D-r. NATALJA NEUFELD
powróciła.

LEKARZ-DENTYSTA
Artur Broniatowski
Krajemio kosciuszki od godz. 9 do 1 popołudniu
od 1 do 7 wiecz. Choroby zębów i jamy ustnej.
Wyciąganie zębów bez bólu.
ROBOTY ZŁOTNICZE
i jubero, telefon Nr. 464.
Aleja I 2 dom p. Rygockiej.

Dr. Piotr Krawczyński
Nowy Rynek Nr. 2. — Telefon Nr. 24.
Choroby zębów i jamy ustnej.
Pracuje od 8—11 rano i od 3—7 p. p.
Fizjodermatolog od 2—3 po południu. — Stawki wstrzykiwania wrodziny Sulvarsonu (NATA 500 i 514).

Lecznica zębów i jamy ustnej
LEKARZA DENTYSTY
Michała GREJNIECA
I Aleja № 10 I-sze piętro. Tel. № 103
Przyjmuje chorych oddzielnie od 9-tej r. do 9-sj wiecz. Wyciąganie zębów bez bólu.
Płomby Zęby sztuczne bez podniebienia
Uwaga: Ceny stałe, niskie dostępne i dla najmniej zamożnych

Dr. Z. Bem
Powrócił na stałe
Przyjmuje chorych jak dawniej od 8—9 rano i od 3—5 p. p.
Choroby wewnętrzne weneryczne i dzieci
Aleja m-cia № 53, telefon 570.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny i Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski
Częstochowa Aleja III-cia dom
Wł. Egz. od r. 1887. Telef. 260
Fabryka porcelany cementowej na chodnikach i stopniach meczanikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny Najbardziej przystępne.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI WYKONYWA
RZEZBY FORMKI, ROBOTY SZKŁANE I KOŚCIANE.

Podania przyjmują się i egzaminy trwają w dalszym ciągu.

Gruby błąd.

Pewien człek, z ubogich serj,
Co wśród walki z grozem wzrósł.
Szczęsnym trafem, na loterii
Wygrał kiedyś główny los.
W tak pomysłnym rzeczy stanie
Wnet się w nim obudził pan.
Więc wytworne wziął mieszkanie,
Zamiast dawnych gołych ścian
Umieblował wszystko w stylu,
Zakupił obrazów zbiór
I jeżdżąc w automobili,
I prosząc gości cały sznur,
Setka gości zeszła chyba,
Do gościnnych, nowych sal,
Zaczęła się pyszna biba,
Lukullusa istny bal.
Trunków zbiór tam był najrzadszy,
Wysmienite jedzeń to,
Mimo to, gospodarz patrzy,
Bez humoru goście są.
Nad objawów tych przyczyną
Zadumał się biedny człek,
W tem, z kielicha pijąc wino,
Jeden z gości tak mu rzekł:
„Dziwisz się, że w gości kole
Wesołości zniknął prad,
Ale daruj: mimo wole,
Popemnieś gruby błąd.
Trunki świetne — ani słowa,
Jadła pyszne — tylko jedz,
Lecz koniaku brak Szustowa,
A bez niego niema nic!”

Życie robotnicze.

„Chciałbym siły mych burz —
W waszą chłodną pierś wlać
Ogień, siłę was dać,
Wznicić jasny blask zór!
Ku wyżynom was wnieść
Z posród mętnych tych fal...
Przekuć serca na stal
W tańcach silny je spieść!”

Kajetan Sawczuk.

Gdy się zastanowimy nad minionym okresem czasu, to przyjąć musimy do wnikosku, że zmarnowaliśmy wiele zasobów swojej energii. Bo choć była chwila, kiedy zdawało się, iż życie robotnicze posunęło się naprzód, choć tu i ówdzie uzyskali w moleszszym lub większym stopniu lepszą płacę, to jednak nie umieli jej na tym poziomie utrzymać. Dowodzi to, że zdolni są do chwilowych jedynie występów, ale nie stać ich na systematyczny, dłużej trwający wysiłek.

A przecież życie samo powinno być to tej pory przekonane, że w rozspieczęcie nie nie dzielają i zwolna staczać się będą coraz niżej i niżej, gotując grób nędzy i poniżenia sobie, rodzinom własnym i tym pokoleniom, które po nich przyjdą. Czy zastaną sobie u nich

na wdzięczne — wspomnienie? O tym, przy dzisiejszej bierałości, wątpić oczywiście należy?

Klasa pracująca jest obecnie warstwą, która całkowicie niemal zdała się na łaskę i niełaskę losu, która napozór zdawałaby się mogło, nie nie ma do zdobycia, dla której współczesne warunki istnienia są aż nadzbyt wystarczające. Jest warstwą, do której napozór niebo przychyliła się miłośnie wraz z całym rajem czarowych uśmiechów.

Czy tak jest istotnie? Wejrzymy w głąb życia robotniczego uważnie, a obaczmy, iż zborowa dusza polskiego robotnika wije się w konsultacji niewysłowionego bólu, ze dokoła ogarniętą są nocą czarnej niedoli, ze znikną nie dostrzegając jasnego słonecznego promyka, któryby mógł w bliskiej przyszłości dotę ich odciec, zagrać duszę żywym tętmem nadziei.

Wzamięniam za to widzimy, iż na firmamencie żywota robotniczego gromadzą się coraz to cięższe chmury. Niema prawie dnia i tygodnia, aby dzienniki nie donosiły, że tu i ówdzie obniżono płacę po raz już drugi... trzeci... czwarty... Tak coraz dalej, coraz szerzej rozprzeżrzenia się pasmo przeprowadzonych po fabrykach obniżek. A ileż tysięcy jest pozbawionych pracy?

W początkach owej własnej akcji zniskowej, słyszeliśmy kiedy niekiedy jakiś wstrząsający krzyk protestu, jakiś odruch, czasem nagły, nieuplanowany, a więc w skutkach swolch idea samych robotników niekiedy szkodliwy.

Były to jakby resztki przejawów energii.

Obecnie w sferze stosunków robotniczych panuje martwa jakaś cisza. Dzień każdą nową wiadomością o obniżce, o wydaleniu robotników — przyjmują się z obojętnością i przechodzi się nad nią do porządku dziennego, niby nad faktem, który się zdarzył dlatego, iż zdążyć się musiał.

Cisza, złowroga cisza, kryje wszystko swoim całunem. Krótkie jeno notatki o zaszytych faktach, podawane przez gazety do czytelnika, a nie różniące się niczem od różnych wiadomości o złamanych mostkach, rozbrzyknianiu, się kłoni i innych tym podobnych przejawach wiejskiego życia, pozostawiają ślad, iż w stosunkach robotniczych „coś” się dzieje, że odbywa się jakaś walka dwóch organizmów, która właściwie nie jest walką, ale wyrównaniem dawnych rachunków, regulowanych nie siłą prawa.

Są więc ślady w postaci kroniczek dziennikarskich. Nie brak jednak i śladów innych, a przemawiających w sposób dość jasnkrawy, ale już z kronik... szpitalny. Nędza i choroba są to dwie siostry bliźniaczki, idące obok siebie zawsze, kie-

kiego kryzysu, kiedy wskutek zredukowanej pracy lub też zmniejszonych zarobków nie może odywlać się należycie. W chwilach takich, organizm wyłączonego wskutek niedostatku i innych z tym związanych umarłwied dla każdego choroby jest bardzo podatny materjałem. Po za tym wraz z nędzą kroczy zazwyczaj niemożność zachowania przepisów higieny w takim stopniu, w jakim dla utrzymania przy zdrowiu organizmów ludzkich jest to konieczne. Szczepole, duszne, wilgotne i pozbawione światła mieszkania, w których mieszkają rodziny całe, nieraz dają liczne — powiększając źródło panującej obecnie śmiertelności, a uplanje się „na pięcie” dokonywać resztek.

Oto rezultaty, do jakich dzisiaj doszli robotnicy wskutek tego, iż sprzyjającej ich potrzebom chwili nie umieli na leżycie wyzyskać, że jak przedk wzięli się do pracy zbiorowej w własnych organizacjach, tak rychło je też opuścili.

A jednak wytrwania tylko trzeba było, a do tego stanu upośledzenia, w jakim obecnie żyją nie doszliby nigdy. Bo zwrócić tylko uwagę na dwa momenty przeżytego okresu. Pierwszym momentem było wzrastanie w sily organizacji robotniczych. Momentowi temu towarzyszyło polepszenie się płacy w fabrykach. Moment drugi, to usuwanie się od planenia drobnych stosunkowo składek członkowskich i występowanie z szeregów zawodowych organizacji. Następnym tego drugiego momentu było... obniżenie płacy.

Czyniąc oszczędności na kilkadziesiąt-ciookopiejowych składkach miesieczyńnych, stracili już i tracą codziennie tysiące rubli.

I gdyby tylko strata materialna była jedyną utratą! Stracie tej towarzyszyły ponizzenie wobec panoszącego się dumnie i gnącego do ziemi kark robotników kapitału.

I słychać straszliwy chichot nędzy i rozpacz zlewającej pod koniec z żalonym i ubliżającym godności ludzkiej skloieniem o łaskę panów reprezentantów kapitału.

Z gorzycą notuje głos ten, chcąc dać dowód do jak strasznego poniżenia doprowadzić może abstynencja w sprawach społecznych. Nie usłyszeliśmyby tego głosu, gdyby u nas istniały silne związki zawodowe, bo wówczas — niktby do społeczeństwa nie potrzebował zwracać się o ratunek, urządcą „dziej kwiatka” dla godności robotników bez pracy i t. p. mając w organizacji własną kasę dość zasobną na to, aby przez pewien okres czasu dać utrzymanie jeDESTKOM przez los zawody upośledzonym.

Oby robotnik polski zrozumiał nareszcie, że jedną jest tylko instytucja, której bez zdradzenia ambicji własnej losy swe powierzyć całkowicie może a tą jest robotniczy związek zawodowy, organizacja wysiłkiem własnym robotników utworzona i jego też celom przedewszystkiem służąca. Każdy, kto tę prawdę rozumie, włnie wszelkimi siłami świadomość tę w umyśle innych braci robotników przelewać, pociągając ich do zapelniania luk, jakie w robotniczych

chwilowej apatii powstają. Gdy to nastąpi, możemy być pewni, iż obecne warunki życia robotniczego ulegną zasadniczej zmianie.

Mariek Lech.

„LITWACY”

Pod tym tytułem czytamy w „Grażdaninie” artykuł p. Aleksandra Kosa o bojkocie w Warszawie i jego przyczynach.

Podajemy go w streszczeniu. Wyборы były wyzyskane przez stronników bojkotu, lecz nie w nich należy szukać rzeczywistą przyczynę. Należy jej szukać wcześniej, w 8 i 9 dziesiątku lat w. zeszł. gdy rozpoczęło się wysiedlanie żydów z Moskwy. Porucznicy Moskwy, kupcy ci wybrałi Warszawę i młmowolnie znaleźli się w roli rusyfikatorów, postawiając nie znając języka polskiego, mówili po rosyjsku, wzbudzając niezadowolenie w sklepach, gdzie mowy ich nie rozumiano. Stanowiąc do pewnego stopnia czynnik kulturalny i zabezpieczony, nazwani „litwakami”, stali się potężną siłą ekonomiczną i wystąpili w roli pośredników między Łodzią i rynkami Rosji. Tym sposobem wydał był podwójnym wrogiem: politycznym i ekonomicznym.

Wzajemne nieporozumienia wyplwały z nowych warunków życia i niezrozumienia miejscowych wyrazów. Żyd, który przyjechał z centrum Rosji i przywykł słowo „żyd” uważać za ubliżające, uważał je za obrazę i w Warszawie. Tymczasem w Warszawie słowo „żyd” znaczyło to samo co u nas słowo „jewrej”. Z biegiem czasu stosunki stawały się coraz więcej napięte.

Niektórzy przedstawiciele władzy rzeczywiście patrzeli na „litwaków” jako na rusyfikatorów. Naprzykład kurator okręgu naukowego Apuchin, mianując nauczycieli ludowych do szkół żydowskich nakazywał posyłać w celu rusyfikacji żydów „litwaków”, o czem wydał odpowiedź cyrkularną...

Z punktu widzenia politycznego mają oni zapatrywania naszych grup lewicowych, lecz w tym kraju są oni w każdym razie czynnikami państwowym. Żyd nacjonalista i rusyfikator stali się synonimami dla Polaków, i rozpoczął się proces zaognienia. Okoliczności coraz to silniej wpływały na to zaognienie, aż wreszcie gdy zaczęły się wybory — wrzód dojrzał i pękł: pokazała się materia i podług mnie obecnie niebezpieczeństwo minęło (?). Oceńając sytuację powierzczołwie zauważył jednak można jeszcze wiele oznak napięcia, na każdym kroku spotkać można rozmaite formy bojkotu... Ze sfery ekonomicznej bojkot przeszedł w sferę naukową. Sytuacja bez kwestii ostrej, lecz obecnie jest to tylko rana, z której usniełto materję, która szybko zagoi się... Polskie społeczeństwo pragnęło Kucharzewskiego, lecz jest on antysemita, a wszystko zależało od żydów. Żydzi zrobili ładny rach (wyborem p. Jagielly) względem Polaków, pomyśleli o sobie i wybrali soc.-demokratę.

Polacy objaśnili to, jako chęć postawienia woli żydów przeciwko woli Polaków.

88) NA GOLGOTĘ

POWIEŚĆ Z FRANCUSKIEGO.
(Ciąg dalszy).

— Ta pani często tutaj przychodzi?
— Nie ona, proszę pana, ale jej służący.
— Ach! więc ma służących?
— Troje: kucharkę, stangreta i pokojówkę.
— A zatem to osoba bogata?
— Co do tego, proszę pana, nie wiem.
— Pewnie często wychodzi z domu?
— Przeciwnie, bardzo rzadko, zwłaszcza od dwóch czy trzech miesięcy.
— Więc sądzisz pani, że w tej chwili znajduje się u siebie?
— Z pewnością. Przed chwilą, widziałam, że stangret i kucharka wyszli razem z domu. To maż i żona; idą prawdopodobnie odwiedzić swoje dzieci, które zostawili w mamki w Argentello.
Fryderyk uczył gwałtowne wrzuczenie.
— Biedacy idą odwiedzić dziecko — pomyślał — a ona nędzniczka, opuściła swoję!
Podziękowawszy młodej dziewczynie wyszedł śpiesznie ze sklepu. Chwilę zatrzymał się na chodniku, ażeby opamnować wzruszenie, które nim owładnęło.
— Ostatnie to moje lepsze uczucie — szepnął.
Byławkawca zafasłała mu w oku i przeszedł przez ulicę, mówiąc:

— Teraz, muszę dojść aż do niej.
Gdyby stróżka znajdowała się w loży, byłoby mu niemożliwym wstąpić na wschody, żeby go nie spostrzegła; wiedział o tem i przypadek ten przewidział. Wkroczył śmiało do loży, gdzie stróżka była w łoscie.
— Dzień dobry pani — odezwał się — jak się pani miewa?
Zagadnięta poznała skrzyпка natchymaśt.
— Patrzcie! to pan — rzekła — a gdzie pańskie skrzyпce?
— Nie gram dzisiaj — odparł.
— Ach! nie grasz pan... Wiesz pan co, że grasz cudownie na skrzyпcach; wielu lokatorów mówilo mi o panu, zwłaszcza jedna stara dama z trzeciego piętra która, jak mówią, była dawniej wielką artystką, śpiewaczką w operze. Wszyscy mi powiedzieli, że powinienem pana wpuszczać na podwórce, lekroć pan tylko przyjdzieś. Koniec końców, miałeś pan tu powodzenie i zapłacono cię wiele. Ostatnim razem zniknąłeś tak szybko, że nie miałeś nawet czasu pobrać wszystkich pieniędzy, które ci z obien rzucano. Masz pan, zebrałam je, aby ci je oddać; znalazłam pięć sztuk po dziesięć sou i sześćdziesiąt centymów drobniemi. Choćdz pan sam ich nie zebrałeś, nie malej jednak są one pańską własnością.
— Nie ma się o co troszczyć, moja pani, wezmę je za chwilę.
— A zatem pan powróciłeś?
— Tak jest; idę tylko do jednej pa-

ni, mieszczącej w tym domu.
— Do pani, tu mieszczącej? — powtórzyła kobieta ze zdziwieniem.
— Polecono mi załatwić u niej pewien interes — młody człowiek szybko dorzucił.
— Aha!.. U której to?
— U pani de Narme. Powiedziałam mi, że mieszkała na pierwszym piętrze.
— Tak jest. Pan znasz panią de Narme?
— Znam ją, ale już dawno jej nie widziałem.
— Poznałeś ją pan w Paryżu?
— Nie, jestem oboje z Tuluzy.
— W takim razie, znasz pan jej rodzinę?
— Tak jest; zlecenie które mnie tutaj przywiodło, otrzymałem od jednego z najbliższych krewnych.
— Aha!
— Pani de Narme jest u siebie, nieprawdaż? Przychodzę umyślnie tak wcześnie, aby być pewnym, że ją zastanę.
Stróżka rzuciła spojrzzenie na zegar, wliczając na ścianie.
— Za kilka minut dziesiąta — rzekła — pani de Narme prawdopodobnie już wstała.
— A więc mogę iść na górę?
— Trudź pan z pewnością bo na korytarzu są tylko jedne drzwi. Pamiętaj pan nie odchodzić bez wstąpienia do mojej loży; chciałabym jeszcze prosić pana o drobny przylgę, na której mi

bardzo zależy; zresztą mam u siebie już skie pieniądze.
— Nie obawiaj się pani — odparł Fryderyk dziwnym głosem — dzisiaj zabawię tu z pewnością dłużej niż ostatnim razem.
Wyszedł z loży. Stróżka zawołała:
— A zatem, do widzenia!
Zostawiając ją bez odpowiedzi rzucił się na wschody. Na korytarzu pierwszego piętra zatrzymał się przed wysokiemi i szerokiemi drzwiami. Zadzwoił i czekał.
— Może i on tam jest! — pomyślał.
Za chwilę, usłyszał wewnątrz mieszkania kroki i prawie równocześnie drzwi się otworzyły. Wszedłszy do pokoju, znalazł się oko w oko z pokojówką swej żony, patrzącą na niego ze zdziwieniem, w którym przebiegała nieufność.
— Czego pan sobie życzy? — zapytała pogardliwie.
— Chcę widzieć się z panią de Narme.
— Pani nie przyjmuje.
— Mam jej coś do powiedzenia.
— Jeżeli pan chceś ją o coś prosić to mozeć do niej napisać.
Fryderyk zmierzyl pokojówkę spojrzeniem jasnym i przenikliwym.
— Czy to pani de Narme wydała rozkaz odywania w ten sposób osoby, do niej przychodzące? — zapytał.
— Tak, to ona.
— W takim razie — odparł — dzisiaj zrobi mi wyjątek.
(d. c. n.)

Polska godność narodowa była zachowana i w tym kryje się powodzenie bojkotu mającego na celu wielce niepożądane stworzenie polskiego mieszczaństwa. Lecz chociaż wszystkie partie polskie zeszły się pod tym względem z narodową demokracją, choć Dmowski po flasku wyborczym i społecznym, przyjmując w bojkocie udział, to jednak sprawa ta przeszła momenty ostrego zaognienia, wróci do swego dawnego lozyska (?).

Naród polski otrzeźwia, i obawy, naprzykład pogromu nie ma wobec kulturalności polskiego społeczeństwa. Zdanie społeczeństwa polskiego — mniej wpływów zewnątrz a miejscowy wród (?) przędzie przedewszystkiem dlatego, że zasada bojkotu jest nieetyczna (?) przecież stosunki zastrzyły się dzięki wyborowi przez żydów, kogo? — Polaka. Wobec tego więc oturzenie Polaków nie może być szczerze i długotrwałe.

Sytuacja poważna, lecz widać ją ściszej przyszłość, słychać z obu obozów głose przeciwników bojkotu.

Z artykułu tego doje się wyprowadzić jeden tylko wniosek, że nawet p. Kon. pragnący wyłomaczyć Rosjanom motywy obecnego ruchu u nas, z gruntu akcji polskiej nie rozumie. Polakom dokuczył nie tyle wybór posta żydowskiego, ile nadmiar żydów, którzy zajęli nam miejsca i zatamowali dostęp do wszystkich placówek, mogących nam dać utrzymanie. — Polacy mają zamknięty dostęp do urzędów, muszą w swoje ręce osiągnąć przynajmniej handel. Tego p. Kon. jednak zrozumieć nie chce.

Od Administracji.

Uprzejmie prosimy Szan. Prenomatorów o łaskawe uregulowanie zaległej i bieżącej prenumeraty, gdyż nie wypłacalnym zmuszeni będzie my wstrzymać wysyłkę Gońca Częstochowskiego.

UWAGA

Dla wygody prenomatorów niemających czasu w dni powszednie, główny kantor na szego pisma II Aleja № 38, sklep frontowy, otwarty w niedzielę i święta od 8-10 rano i od 2 do 5 po południu.

Telegramy.

Lewica górą

Petersburg 8 Wybory do rad miejskich w Petersburgu i Moskwie potwierdziły postrzeżenie, że opinia publiczna w Rosji przechyliła się ku lewicy — i tu, i tam zwyciężyli postępowcy.

Politechnika w Tyflisie.

Petersburg 8 Jak wiadomo rada ministrów, na wniosek b. ministra Makarowa, uznała, iż założenie uniwersytetu na Kaukazie jest niepotrzebne z powodu politycznych, aczkolwiek gruziń i ormiańskie gorąco tego pragną i zebrałi fundusz odpowiedni.

Ołóż obecnie rząd opracował wzmian projekt założenia w Tyflisie politechniki.

"Odkrycie" Ronikiera.

Petersburg 8. Bohdan hr. Ronikier odwiedził w rozmowie ze współpracownikiem „Birz.Wiedom.,” że dzięki przeprowadzonemu przez niego osobiście dochodzeniu, udało mu się odnaleźć zabójcę Stasia Chranzowskiego. Jest nim bandyta i alfons. Nazwiska rzekomego zabójcy Ronikier wymienił nie chciał.

Zatonięcie Poltawy.

Tokjo 8. Ustłonawa krążownika „Caltzo”, aby z pomocą „Stawropola” śledzić z milizny statek floty ochotniczej, „Poltawę”, nie powiodły się. — „Poltawa” coraz głębiej pogrąża się w plasku.

W Japonji.

Tokjo 8. Utworzyło się tu stronnictwo socjalistyczne, dążące do wprowadzenia powszechnego głosowania przy wyborach do parlamentu.

Sprawy chińskie.

Londyn 8. W Izbie gmin na interpelację w sprawie pożyczki chińskiej Grey oświadczył, że rozporządzenia co do reorganizacji pożyczki będą wydane departamentem chińskim dopiero po omówieniu tej sprawy z przedstawicielami mocarstw zainteresowanych.

Śmierć lotników.

Gdańsk 8. Dwóch lotników morskich, Jenekci i Dikman, podczas prze latywania z Gdańska do Pucka wpadli do morza nieopodal Sobót i obaj zginęli.

Katastrofa kolejowa.

Ryga 8. Na stacji Ryga I, w nocy, nastąpiło starcie dwóch pociągów towarowych. Jeden z wagonów od silnego uderzenia wyleciał z pomiędzy linij, wypadł na dach stojącego w pobliżu domu drewnianego i zburzył ten domek. Mieszkańcy domu wyszli bez szwanku. Jeden z pracowników kolejowych śmiertelnie raniony. Trzy wagony rozbita.

Ryga 8. Starcie pociągów na stacji Ryga I nastąpiło z włączy maszynisty, który nie zauważył sygnału. Oprócz 3 wagonów uległ też rozbitki parowóz. — Mocno uszkodzonych jest 19 wagonów ze zbożem i maszynami rolniczymi.

Na Bałkanach.

Upadek ducha.

Wiedeń 8. Do „Südslawische Korrespondenz” donoszą z Konstantynopola, że turkowie koła kierownicze stracili zupełnie głowę. Zniknęła już nadzieja, aby wojsko tureckie mogło walczyć zwycięsko. Poza tem w korpusie oficerskim panują rozterki i rozdwojenie.

Kłęski tureckie.

Konstantynopol 8. Kłęski tureckie pod Gallipoli wywołują w kołach rządowych poważny niepokój. Odbijają się tajemniczo narady przeciwników młodoturków, tak, że rząd młodoturcki jest nie pewny istnienia.

Obiegają pogłoski o dymisji wielkiego wezyra.

Pod Czataldżą.

Berlin 8. „Kölnische Zeitung” donosi, iż pod Czataldżą turcy idą do ataku. Znosi się na poważną bitwę.

Austria a Rosja.

Wiedeń 8. Petersburski korespondent „Neue Freie Presse” donosi, że misja ks. Hohenlohego doznała powodzenia, wobec czego można spodziewać się, że wymiana listów pomiędzy obu Monarchiami ułatwi porozumienie się polityczne dyplomatów obu mocarstw.

O kontrybucje wojenną.

Londyn 8. Sekretarz spraw zagranicznych, sir Edward Grey, zwrócił się do mocarstw z prośbą o wpłynięcie na państwa bałkańskie, aby nie żądały od Turcji kontrybucji wojennej.

Na placu boju.

Sofja 8. Król Ferdynand wyjeżdża dziś lub jutro z Danewem na plac wojny.

Akcja wojenna turków.

Paryż 8. Do „Matina” donoszą z Konstantynopola, że wszystkie oddziały wojska tureckiego, które znajdowały się jeszcze w stolicy Turcji, wysłano na czataldżką linię obronną. Poza tem dwa pułki piechoty ruszyły na półwysp Gallipoli.

Pod Skutari.

Paryż 8. Według otrzymanych tu wiadomości z Sofji, dowódca załogi tureckiej w Skutari prowadził rokowania o poddanie się czarnogórom.

Cetynja 8. Zrana na wszystkich pozycjach Skutari rozpoczął się bój artylerji Górę Taraboz ostrzeliwa z dobrzym wynikiem artylerja czarnogórska z góry Szrok oraz ze wzgórz Murman. Z dwu monitorów tureckich jeden ukrył się w kierunku Skutari wkrótce po rozpoczęciu bitwy, a drugi utonął. W bitwie pod Skutari uczestniczy wojsko serbskie. Artylerja turecka jest mocno osłabiona.

Porażka pod Gallipoli.

Konstantynopol 8. Rozeszła się pogłoska, że bitwa pod Gallipoli skończyła się dużą porażką turków. Straty ich wyniosły około 5,000 ludzi. Rząd jest przynębniony i zaczyna przygotowywać opinię publiczną do tej smutnej wieści.

Podniecenie muzulman.

Londyn 8. Do „Agencji Reutersa” telegrafują z Konstantynopola, że koła dyplomatyczne przeraziło się podnieceniem muzulman z powodu propagandy komitetu „Jedność i postęp” w druku i meczetach, w celu wywołania walki islamu z chrześcijanami.

O granice Albanji.

Londyn 8. Według informacji „Bura Reutersa”, narada ambasadorów w sprawie o granice Albanji uznała, że niektóre kwestje koniecznym jest rozstrzygnąć na miejscu. Wobec tego możliwe jest wyznaczenie komisji między narodowej, w celu rozważenia sprawy na miejscu.

Flota turecka.

Konstantynopol 8. Przybyła tutaj część floty. Niektóre okręty wypłyną na morze Czarne.

Partyzantka.

Konstantynopol 8. Krążą pogłoski, że parowce tureckie, eskortowane przez torpedowce, wysadziły w Midji kilka tysięcy uzbrojonych kurków, którzy jakoby, rozbieli na niewielkie oddziały, rozpoczyna wojnę partyzancką.

O pomoc pieniężną.

Konstantynopol 8. Komitet obrony narodowej rozdzielił kupcom świadectwa skarbowe po cenie nominalnej, wartość 25 franków każde po kursie 50 proc. z wykupem w ciągu lat pięciu. Komitet zwrócił się do Egiptu i Indji z prośbą o pomoc pieniężną muzulman.

Wyjazd delegatów.

Londyn 8. Główny delegat Czarnogóra, Miuszkowicz, wyjechał do Cetynji, a reszta, oprócz Popowicza opuściła Londyn.

Kalendarz „Handlowiec” informator Częstochowski najlepszy i najpotrzebniejszy dla miejscowego kupieństwa jest do nabycia u F. D. Wilkoszowskiego 2 Aleja 38, w Częstochowie.

KRONIKA.

— Nabożeństwa pasyjne.

Nabożeństwa pasyjne, czyli tak zw. „Gorzkie żale” odprawiać się będą:

Na Jasnej Górze w każdą niedzielę o godz. 3 po poł.

W kościele św. Barbary w każdy piątek o godz. 4 ej po poł.

W kościele św. Rodziny w każdą niedzielę o godz. 3 po poł.

— Dzień i wieczorek zebrań.

D.15 w niedzielę 9 bm. o g. 5 pp. w lokalu własnym przy Alei 3 nr. 54 odbędzie się walne zgromadzenie członków Stow. Kupców Polskich, celem szerszego omówienia środków ożywienia tej instytucji.

Dziś w niedzielę 9 lutego o g. 3 po poł. w hall robotniczej odbędzie się w sprawie członków Stow. spożywczego sklepu fabrycznego na Rakowie.

Dziś w niedzielę 9 bm. w lokalu przy sklepie Spółki Ogrodniczej II Aleja Nr. 25 o g. 3 pp. odbędzie się miesięczne zebranie członków Czest. Tow. Ogrodniczego.

Porządek dzienny tego zebrania obejmuje 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego zebrania, 2) Pogadankę p. Burzyńskiego „o sadownictwie i truskawkach”, 3) Kwestja ogródków do świadczalnych i robotniczych, 4) Sprawozdanie z obrótów Tow. za rok 1912, 5) Pogadanka p. Przybyskiego „o cieniarniach i primulach”, 6) Woine wniosk.

Dziś w niedzielę 9 bm. o g. 5 pp. w sali przy kościele parafjalnym św. Zygmunta odbędzie się doroczne zebranie członków Stow. „Bratnia Pomoc 2” na Sachallinie. Osoby zainteresowane rzezoną instytucją proszone są o liczne stawienie się na zebranie.

Dziś w niedzielę 9 bm. o g. 4 i pół po poł. w sali biblioteki parafjalnej św. Zygmunta odbędzie się zwyczajne roczne ogólne zebranie członków stowarzyszenia rękodzielniczej „Dźwignia Częstochowska”, które się nie odbyło w pierwszym terminie styczniowym. Członkowie proszone są o liczne przybycie.

— Osobiste.

Kapelanem schroniska dla paralityków p. w. św. Antoniego przy ul. Wielebskiej Nr. 3 i prefektem szkół miejskich Częstochowy na miejsce przeniesionego do Piotrkowa ks. Mieczysława Janowskiego, mianowany został dotychczasowy wikariusz parafji Raków, założyciel i prezes zarządu Rakowskiej kasy pożyczkowej-oszczędnościowej, a ceniony współpracownik „Narodu”, „Przebudzenia”, „Dnia” oraz naszego „Gońca Częstochowskiego” ks. Wacław Kneblewski.

— Z 7 odczytu o A. Mickiewiczu.

W 7-ym z rzędu odczycie, poświęconym życiu i twórczości Mickiewicza, prof. L. Pomian Biesiekterski mówił o wierszach ulicznych poety, pisanych pod wpływem J. P. Richter'a i Byrona (Nowy Rok, Eutanasja), następnie opisał szczegółowo pobyt wieszaka naszego w Petersburgu i Odesie, wreszcie wyjaśnił

ocenit krytycznie sonety erotyczne, w których zawarł się liczne reminiscencje stosunku z panią Karoliną Sobalską. Poeta oślonony jej urodą i wdziękiem, żył jak basza turecki, o czym sam wspomina w wyrażeniu „w swej korespondencji, lecz kiedy szła przemiana, wrócił do dawnych ideałów z hasłem: „Lećmy i odtań nie znajimy lotu!”

— 8-y odczyt o A. Mickiewiczu.

Dziś, w niedzielę o g. 7 wieczorem odbędzie się następny odczyt prof. Biesiekterskiego na temat Sonetów krymskich i genialnych przekładów poety, przewyższających oryginał angielski, niemiecki i włoski.

— Z kursów handlowych.

Do wyliczonych w numerze wczorajszym 14 tu osób, które ukończyły kursy handlowe W. Nassalskiego, przybywa p. Bronisław Zgorzelski.

— Zebranie „Przeorności”.

Zarząd stowarzyszenia kobiet na siebie pracujących „Przeorność” zawiada ma swe członkinie, że zebranie ogólne doroczne ma się odbyć w niedzielę, d. 16 b. m. w lokalu przy ul. Krakowskiej nr. 1. Na zebraniu tem ma być obrany nowy zarząd i członkowie komisji rewizyjnej, oraz poruszone będą niektóre kwestje dotyczące Stowarzyszenia.

— Wikariat na Rakowie.

Na miejsce ks. W. Kneblewskiego wikariuszem parafji Raków naznaczony został ks. Marcin Zawadzki z Zadimia.

— Obniżenie płacy.

Po pierwszeń obniżce, zastosowanej w lipcu roku ubiegłego, w tym tygodniu obniżono powtórnie płacę robotnikom w mechanicznej fabryce wstążek jedwabnych do kapeluszy J. M. Szezyngiera przy ul. Spadek Nr. 7 (patrz artykuł wstępujący w dzisiejszym numerze p. t. „Życie robotnicze”).

— Dzień i wieczorek z bieganiem warty.

Wskutek pięknej od paru dni pogody, w której czuć zapowiedź wiosny, grono amatorów wycieczek udaje się się dzisiaj w niedzielę 9 lutego z biegiem warty. Punkt zborny — Nowy Rynek przed kościołem św. Zygmunta o godz. 12 w południe. Warunek konieczny — dobre obuwie.

— Odczytanie koncertu.

Koncerty znakomitej orkiestry warszawskiej Strazy ogniowej pod dyr. Aleksandra Sleskiego zostały odłożone i odbędą się d. 8 i 9 marca w sali straży z udziałem solistów.

— Ze Stow. Nauczycielstwa Polskiego.

Na środowym posiedzeniu członków częstoch. oddziału Stow. nauczycielstwa polskiego ks. Magott, prefekt, referował na temat: „Szkołnictwo ludowe w Zachodniej Europie. Oto streszczenie tej pogadanki:

Rządy w Zach. Europie przy zakładaniu szkół w pierwszym rzędzie kierują się względami pedagogicznymi, a względami politycznymi odgrywają drugorzędą rolę.

Szkola ludowa na Zachodzie jest szkołą wychowawczą tj. ogólnie kształcąca. Chodzi jej o harmonijny rozwój tak moralnych, jak intelektualnych, a w nowszych czasach także i fizycznych sił dzieci. Dalej szkoła ażejnie indywidualność dziecka i dla tego rządy uwzględniają zasadę indywidualności, przy organizowaniu szkół biorą pod uwagę takie właściwości dzieci: a) pewne ułomności fizyczne, jak brak wzroku, słuchu, mowy, b) ułomności intelektualne, jak np. głupkowatość, c) ułomności moralne; d) płeć dzieci i przynależność socjalną i wyznaniową dzieci.

Pedagogika już od czasu Komeńskiego, domagając się umysłostawiania nauki, czyli nauki pogładowej, uznaje za rzecz konieczną by każda szkoła zaopatrzoną była w „pomoc naukową” uoaczynającą naukę. Ustawodawstwo szkolne wszędzie tego się domaga, a nawet rządy urządzają muzea szkolne, wystawy, aby nauczycielstwo zapoznawało się z najlepszymi środkami, a biędnym szkołom rządy same tych środków naukowych dostarczają. We Francji, Belgii, w Niemczech przy każdej szkole jest ogród, w którym się zysują rośliny, o których się mówi na lekcji botaniki, a także w celu zapoznania dzieci wyłącznie tylko w ogrodzie z nauką rolnictwa, uprawą jarzyn i pielęgnowaniem drzew owocowych etc.

Mówiąc o powszechnym naucezaniu preligent z-zaczęły różnicę jaka zachodzi

Kafle i roboty zdrużskie
L. NIEPRZECKI i S-ka
w Częstochowie,
Teatralna 84, telefon 321.

dzi pomiedzy obowiazkiem szkolnym a przymusem szkolnym. Obszerne omowil czas trwania obowiazku szkolnego. Pedagogika domaga sie, by obowiazek szkolny rozpoczyna sie wtedy, gdy dziecko jest o tyle rozwinięte, ze bez szkody dla rozwoju fizycznego - naukę pobierać może, trwającą tak dlugo aż dziecko moralnie dojrzeje. Prawie ogólnie przyjęta jest norma, że zaczyna się obowiazek szkolny po ukończeniu sześciu lat i trwać ma do skończenia lat 16. Względy ekonomiczne stają temu na przeszkodzie. Ustawodawstwo szkolne tak też zasadę w życie wprowadza: do 13 względnie 14 lat trwa obowiazek uczęszczania na naukę codzienną, a potem przez kilka lat obowiazek szkolny ogranicza się do pobierania w ciągu kilku godzin tygodniowo nauki uzupełniającej.

Z wyjątkiem Państwa Rosyjskiego, we wszystkich krajach Europy, a z poza europejskich krajów w Japonii i Stanach Zjednoczonych, obowiazek szkolny oddawna jest wprowadzany. Różnica zachodzi co do czasu trwania obowiazku szkolnego. Obowiazek uczęszczania na naukę codzienną trwa w Hiszpanii i Włoszech 3 lata, w Serbii 4, w Portugalii 6, we wszystkich krajach Europy 7 lub 8, w Japonii 8 lat.

Co się tyczy naszych stosunków, prelegent zaznaczył, że od 1908 roku w państwie Rosyjskim w sferach rządzących jest dążenie do zaprowadzenia powszechnego nauczania. W budżecie ministerjum oświaty co rok umniejszają 8 ml. rubli na pożyczki lub zasiłki na zakładanie nowych szkół. Królestwo z tego źródła bardzo mało skorzysta i to z winy zarządów miast i gmin. W niektórych guberniach Rosji już dzisiaj wiele szkół istnieje, że wszystkie dzieci chcą się uczyć w szkole miejsce znajdując, a w Królestwie to los szczęścia dostać się do szkoły.

Królestwo Polskie, które miało w drugiej połowie XVIII w. pierwsze w Europie ministerjum oświaty i szkolnictwo ludowe dobrze zorganizowane przez Kom. Ed. Nar., w XX wieku może ono jedno w Europie będzie krajem szkolactwa.

W końcu omawia stosunki szkolne częstochowskie. Do szkół elementarnych miejskich, fabrycznych i prywatnych uczęszcza w przybliżeniu 2 i pół tysiąca dzieci chrześcijańskich, tymczasem, jeżeli przyjmijemy ilość mieszkańców chrześcijańskich 60,000, to w wieścu od 7, do 14 lat mamy dzieci około 9 tysięcy.

Poddażę następnie prelegent krytyce gospodarstwa szkolną i kończy: Ciekawą jest rzeczą, jakie są projekty zarządu miasta, aby przygotować grunt do zaprowadzenia powszechnego nauczania w Częstochowie. — Poczem nastąpiła ożywiona dyskusja.

- Powietrze!

Stali bywalcy częstochowskich cukierni, których reklamacie, kierowane niejednokrotnie do gospodarzy pozostały, iż bez skutku, tym razem za naszym pośrednictwem zwracają się do właścicieli tych zakładów z narzekaniem zupełnie słusznym na brak wentylacji w ich lokalach. Szczególnie stosuje się to do sal billardowych, stanowiących latnie wędrzynie, bo pełnych swędu i odorów z sąsiednich kuchni. A sale to przeleć, jak zauważał skartający się, przynosią wszak właścicielom cukierni zysk poważny i ludzie przebywający w nich godzinami zasługiwac powinni na względy z ich strony.

- Z "Uranji"

Ruchliwa, jak zazwyczaj, dyrekcja teatryku "Uranja" dale stale dowodzi dbałość o dobór programu. Ostatnia seria obrazów posiada szereg film nader interesujących, jak np. "Niech żyje życie", kronika wszechświatowa oraz wyrob i przygotowanie stali (naukowa). Na scenie cieszy się dużym powodzeniem zbierając serie okłaski tow. artystów polskich (pod dyr. Kislewskiego) z posterów których w "Młot i wiatr", zasługują na wyróżnienie: pp. Piotrowski, Borkowska, Czestawski, Kislewski, Piotrowska, Orlicz i Laskowska.

- Kradzież.

Poszkodowana w onegdajszej kradzieży przy ul. Szkolnej Nr. 7 p. Marija Karwat zawiadania nas, że tylko dzięki jednemu z lokatorów tegoż domu, mianowicie prokuratorowi p. Roznlatowskiemu złodzieje zostali spłoszeni. Pan R. wracając do domu spotkał w przedściu stojącego na czatach mężczyzne, który, zapytany wytłumaczył się, iż jest mieszkaniem suterenu i wyszedł na podwórze. Spostreżony drogiego nieznajomego mężczyzny pan R. domyślił się prawdy i nął go z całą energią odstawiając do policji. Gdyby nie ten wy-

padek - złodzieje, których było kilku uzbrojeni w łomy, prawdopodobnie donalbyli w domu tym większych kradzieży.

- Zebranie 2 kasy pogrzebowej.

W piątek dnia 14 bm odbędzie się ogólne zebranie II czestochowskiej kasy Pogrzebowej przy fabryce Akc. Tow. "Stradom" o godz. 6 wiecz. w sali fabrycznej poczekał.

- Zaliczenia.

W dniu wczorajszym wpłynęły i są do zakaspowawala na kolei W.-W. następujące zaliczenia:
Nr. nr. zaliczeń pośpiesznych krajowych: 03910 03759 03806 03910 03918 03916 03913 03905 03903
Nr. nr. zaliczeń pośpiesznych bezpośrednich: — 09643 09546 09567 09662
Nr. nr. zaliczeń zwykłych krajowych: 26079 26146 26148 26208 26219 26 52 26261 26326 26327 26404 26435 26486 26573 26601 26602 26512 26611 26694 03962 03972 03992 04037 4 50 04068 04082 04083 04102 04104 04110 04119 04121 04122 04126 04128 04130 04134 04139 04149 64153 04166 04182 04198 04229 03105 03964 03997 04021 04042 04058 04059 04060 04118 04125 04127 04144 04154 04189 04176 04177 04183 04188 04190 04258 04276

Nr. nr. zaliczeń zwykłych bezpośrednich: — 22951 24585 26753 26761 26233 26271 26286 26391 26510 26661 26623 26613 26665 26707 26718 26724 26765

- Sosnowiecka operetka w Częstochowie.

Jutro w poniedziałek 10 na trzyndniwą gościnnie do Częstochowy zjeżdża sosnowiecki zespół operetkowy ze znanym częstochowianom p. Franciszkiem Strótweskim na czele.

Afisz zapowłada trzy najwięzsze nowości bieżącego sezonu: "Wróg kobiet" jutro w poniedziałek; "Wesoła para" — we wtorek i "Noc miłości" w środę. Bilety wczesniej nabywać można w cukierni Jackowskiego.

Tabela nieurzędowa.

Wczoraj w 2-im dniu ciągnięcia 1-ej klasy 200 ej loterii klasycznej Królestwa Polskiego, wygrane padły jak następuję:

Rb. 10,000 na nr. 8614
Rb. 4,000 na nr. 7827.
Rb. 2,000 na nr. 5416.
Rb. 1,000 na nr. 15064.
Po rb. 200 na n ry: 942 12105 20404.

Po rb. 100 na n ry: 3242 5993 7763 8286 1170 20770 21268 21516 21719 22276.

Po zb. 50 na n ry: 396 997 1807 2436 2937 3276 3493 4371 6385 7055 7677 7960 8103 9306 9564 10555 10920 12869 13294 13624 15245 16333 16544 17135 17376 17864 17991 19476 19914 20306 20549 20553 21596 22807 23021.

- Kronika myśliwska.

Połowanie na zajęce, giszcze, ciętrzewie, jarząbki, kurapatwy i dropie do zwolcne jest do dnia 27 lutego. Zakaz połowiana na wymienioną zwierzynę trwa od 28 bm. do 14 lipca.

- Ładne porządki.

Przyniesiono nam wczoraj paczkę złótek kupionych w jednym ze składów aptecznych i I Alei. W złótkach tych znaleźliśmy wysuszoną już mysz. Ładne porządki muszą panować w rzeczonym składzie!

- Jubileusz.

Z powodu 300 letniego jubileuszu dynastji Romanowów, gubernatorowie w Królestwie Polskiem polecili, aby na dzień jubileuszu, 6 marca, do Petersburga wysłane były specjalne delegacje od miast i od ludności wiejskiej. Delegacje od miast mają składać się z prezydenta miasta gubernajnego i z dwóch prezydentów miast powiatowych, we dług wskazówek gubernatora. Od ludności wiejskiej delegacje mają składać się z jednego wójta od każdej gubernji. W dzień jubileuszu wszystkie miasta mają być ozdobione flagami i latarkami.

- Rabini o sytuacji.

Organ hebrajski rabiniów "Hamodia" wystąpił niezmiernie ostro przeciw gazetem żydowskim i nacjonalistom sjońskim, twierdząc, że „oni są winni całej nieszczęściu", jakie spotkało obecnie żydów w Polsce. Szczególnie piętnęła gazety żydowskie, które „rozmuchały ogień i drażniły się z polakami".

- Odkrycie węgla brunatnego.

We wsi Podole, pod Zduńską Wolą, odkryte zostały bardzo bogate pokłady węgla brunatnego, oraz obfite pokłady hurstynu. Pierwsza warstwa węgla, która zazwyczaj bywa cienką, w Podolu wynosi 20 metrów, co dowodzi niezwykłej obfitości tego materialu palenego. Właściciel majątku p. Władysław Wodzyński, poczynił starania i eksploatacja rozpoczęła się już w kwietniu r.b. wyłączenie kapitałami krajowemi. Eksploatacja ta obliczona jest na wielką skalę, tak, że gładza dzie wień wkrótce

zamieni się w ruchliwą osadę górniczą. Oferty obcych kapitalistów, których sporo się zgłaszało w sprawie eksploatacji tego węgla, wybornie nadającego się na brykiety, zostały zupełnie odrzucone.

- Zniszczenie cennego zabytku.

Z Zembrzyce pod Suchą piszą do dzienników krakowskich: W sąsiedztwie tutajszego gwaro istniał do ostatnich czasów jeden z najcenniejszych zabytków starego budownictwa drewnianego w Polsce — stary lamus, zbudowany w drugiej połowie XVI wieku. Lamus ten, niesłychanie oryginalny w rysunku, uznany był historjkom sztuki, oraz artystom malarzom, którzy niejednokrotnie uwieczniali go na płótnach i w rysunkach. Odrzwią lcznych izb górnego piętra były ozdobione oryginalnymi rzeźbami drewnianymi, z wrytymi na nich datami, a cała konstrukcja odznaczała się rzadko spotykaną malowidłością.

Gdy przed dwoma laty zarząd dóbr arcycielecia Stefana z Żywca nabył dobra Zembrzyce od właścicieli, pp. Taragowskich i część obszaru dworskiego rozparcelował, postanowiono zgładzić tego cennego zabytku i niedawno ten akt wandalizmu wykonano.

Licytacja ruchomości domowych odbędzie się we środę 13 lutego u Hipolita Zacharina, ul. Szkolna Nr. 9. Z-3

HUMOR i SATYRA.

Mądry Reba.

Jak wytłumaczyć taki traf, że zd, gdy w puszcy spotkał lwa (wspomnienie o tem dotąd trwa), wymierzył z kija, krzyknął: pall i zabił pono straszno bestję? Słuchajcie, jak rozwiązał kwestję reba, mądrości wielkiej człek, który się trańił nią pół roku, aż wreszcie rzekł: — Do lwa ktoś inny strzelił z bokal Remigiusz Kwiakowski.

OFIARY.

Na dzieci Laskowskiego Alfons Klawe rb. 2. **Sprostowanie.**

Na przytułek dla dziewcząt sierot. Oddział budowlany (Plac) fabr. Peltzerów Wolniczek Piotr kop. 30. Razem powinno być rb. 8 kop. 23, a nie jak mydlate wydrukowano dnia 7 | ll rb. 3 kop. 45.

Zornali mód i form poleca skład hurtowy **M. HAUPTMANA** w Częstochowie I Alei 111
Znalezione da. 7. mały portmonekki damskie. Odebrać można z swrotem Koszów ogłoszenia w Administracji Górn. Częstochowskiego.

Obiady higieniczne urosmalione Teatralna 31 piętro. 17.
Pokoje dla panien z osobodzielnym utrzymaniem Teatralna 31 piętro. 111

Tabela nieurzędowa wygranych w ciągnięciu I klasy 200 loterii klasycznej Królestwa Polskiego.

Dnia 7-go lutego 1913 r., jako w 1-ym dniu ciągnięcia wyszły następujące główne wygrane:

Rb. 1,500 na n-r 8507 Rb. 500 na n-ra 17946 18737 Rb. 100 na n-ra 1214 3871 5665 7826 9584 15455 15547 18898 18931 22483 24731 24732 307 381 1454 2580 2729 3597 4891 5053 5545 5604 5625 5817 6348 7276 7505 9684 9780 11771 13486 13913 14093 14571 15020 15397 5956 16049 16072 16671 18727 18474 19598 21599 22520 22714 23007

Po rubli 20 wygrani N-ry:

511176	32333	4148	616	7392	9342	1190	12782	14617	15738	16935	18499	19738	21263	22382
69	849	86	417	240	473	66	292	852	44	59	46	571	451	330
103	801	306	60	62	98	452	315	993	92	76	52	78	82	464
452	35	19	805	307	512	514	431	324	73	66	88	92	48	590
68	82	39	618	49	52	50	91	13106	35	816	17038	618	89	98
70	84	443	74	424	76	58	528	263	69	24	275	2	93	623
82	2034	88	76	74	85	59	47	302	856	49	97	36	95	460
580	86	526	737	559	659	95	630	513	91	69	307	75	837	514
31	112	61	73	71	75	611	49	14	967	951	17	712	52	35
58	241	62	837	610	731	17	58	38	87	69	52	901	73	55
94	332	67	980	34	837	44	738	55	15011	72	94	85	4	87
666	400	92	5048	76	63	65	29	64	13	85	420	87	12	614
64	41	609	60	737	900	711	62	696	30	89	95	89	24	39
712	72	11	100	45	23	10955	809	739	90	16003	513	940	28	60
31	92	20	64	91	63	284	14	36	102	50	35	39	87	89
803	517	54	57	98	55	284	14	36	102	50	35	39	87	89
34	54	57	212	35	878	64	52	89	34	56	45	50	97	24
61	54	59	345	38	245	376	-61	803	56	75	50	55	134	50
936	57	700	65	44	355	449	71	35	348	84	55	84	205	72
60	65	7	82	68	76	83	89	56	49	319	639	19078	26	813
69	72	40	402	63	545	539	910	09	69	414	51	88	509	90
1002	76	55	25	7072	48	35	60	94	69	16	912	178	27	982
88	88	58	519	103	633	41	83	915	77	94	87	205	39	41
173	632	847	75	27	93	84	12001	82	446	615	18037	24	694	63
209	70	88	90	37	725	641	61	47	66	75	53	314	707	75
370	813	89	98	232	801	54	89	72	508	97	108	424	802	98
459	77	909	667	64	31	10	143	80	14	718	13	99	60	2029
501	914	25	731	74	44	757	77	83	36	68	227	504	998	42
6	18	21	92	86	52	92	220	14236	30	810	29	10	70	47
66	29	63	855	311	908	95	85	39	602	19	63	90	122	60
73	99	76	912	21	89	874	416	54	17	48	90	89	21002	95
86	3002	79	92	30	9120	85	587	356	21	900	321	614	128	351
078	127	62	82	34	244	998	691	99	39	25	27	44	31	312
105	65	85	6089	53	72	11048	701	457	62	31	406	77	81	32
17	95	93	96	69	89	77	42	579	83	33	62	723	97	55

GHORYM

Chechych leczących się Spermij i Lechtie, sterując się oszukac za pomocą szumnych reklam o płynach z gruczółci naslennych, przyczym w reklamach tych nie trzegące się zupełnie, przekraczają fakty i powołują się na linonia i prace zagranicznych uczonych, którzy nigdy nie widzieli nawet tych preparatów. Poczytujemy sobie za obowiazek ostrzeze obcych przed temi ekstraktami, gdyż nie mając nie wspolnego ze Spermiją Pochel'a, zawierają one czestokrotie szkodliwe dla zdrowia składniki. Przy nurostaniu, niemocy płciowej, uwadze sterowaniu, histyrii, nerwobólach, malokrwistości, gruzlicy, przymiotnie, skutkach leczenia rzeźni, chorobach serca, (obrazczeniu, zapaleniu) bicia serca, wstępi i miodowidzi, wspanialość łęgie, otępienie, wzniesienie, zmiana nielaza piaszczowego, paraliż, osłabienie wstępi przednich ciałek, przesłonięcie i t. d. zostały jedynie za pomoc Spermij — Pochel'a ostatecznie i odnowienie wyzdrowienie, które stwierdzone zostały za pomoc doświadczeń najznakomitszych uczonych i lekarzy świata całego.

Walecy zwracać SPERMINA-POEHL'A i odmawiac! przyjecia

wszelkich ekstraktów i plynów o różnych innych nazwach, o niezdawalności których wydano została oddzielna broszura, którą wysylamy na ządanie gratis i franco, wraz z najnowszą literaturą.

SPERMINA — POEHL'A znajduje się w sprzedzaniu we wszystkich aptekach i skladach aptecznych.

ORCANOTERAPEUTYCZNY INSTYTUT
PROFESSOR D R POEHL'S WIE
DOSTAWY DWORU
JEGO CESARSKIEJ MOCCI
PETERSBURG.

DLA CAŁUSA

jest stworzona delikatna, czysta twarz o rześkim, młodzieńco-ściecznym wyglądzie, białej, jak jedwab namiętnej skórze i oślodzących, gładkich oczach bez piegów i skórnych nieczystości, używając średnio tylko prawdziwe

MYDŁO Z MLEKA LILIOWEGO „KONIK”
 wyrobu Bergmann & S.A., Rzeszów-Drzno.
 Dostępne można w całości po 50 kop. za sztukę.
 Żądać tylko w uzorowanym opakowaniu.
 Główny skład na Państwo Kossyjskie:
 Biuro chemicznych preparatów, St. Petersburg, Malaja Konfuszonnaja 10

Pierwzorządny Zakład Artystyczno Fotograficzny
„APOLLO” II-ga Aleja № 22.

Wykonują Artystycznie Grupy składane i zbiorowe Portreta ze starych fotografii z gwarancją za podobieństwo jak również prawdziwe fotografie wypalane na porcelanie wiecznotrwale do pomników.

Ceny bardzo przystępne.

lekarska-dentystyka
 Teatralna 18 m. 3.
 Przyjmuje odg. 9-1 rano i od 3-7 w.

LEKARZ DENTYSTA
Dr. Muszyński

Przyjmuje codziennie od 9-1 r. i od 3-7 w.
 Specjalność: złote pomyły, złotę zęby sztuczne, korony złote korony i t. d.
 Aleja III-oia № 67 I-sze piętro, Telefon № 149.

A. DĘBICKI
 Geometra przysięgły
 Teatralna № 28 m. 14 parter
 Wykonują wszelkie roboty Mier- nicze

mogą przechodzić listownie naukę:
BUCHALTERYI, Matematyki, Stenografii, Korespondencyj, Język obcych i t.p.
 Kursy Handlowe GRACYANA PYRKA
 Warszawa ul. S-to - Krzyska - 17
 Programy gratis, Można płacić miesięcznie

Filja Warszawskiego Zakładu czyszczenia
A. ELŻANOWSKIEGO Teatralna 11

Przyjmuje czyszczenie szyb, sposobem ulepszonym, sprzątanie mieszkań, troterowanie podłóg, po cenach nader umiarkowanych.
 Gwarancja zapewniona. 0748

Popierajmy przemysł krajowy.

TOWARZYSTWO AKCYJNE
A. RALLET i S-ka
W MOSKWIĘ

Oddział Warszawski - ul. Królewska № 35

POLECA
 Wodę Kwiatową, Perfumy Mydła i Pudry

NOWOŚĆ:
BUKIET NAPOLEONA, POKUSA, COQUETTERIE, BOSKI AROMAT, ALIENOR, WRZOS, SADA VACCO, IDEAL,

Piękność - to potęga!

Piegi, pryszczki, wagner, mokre i suche liszaje, swędzenie, krosty i wszelkiego rodzaju nieczystości skóry leczą i usuwa najradzykalniej, rozpowszechnione i uznane przez powagi lekarskie.

Mydło ks. Kneippa.
 Prawdziwe z powyższą etykietą i napisem na każdej etykietce reprezent. Bez tego pod. - falsyfikaty. Po 40 kop kawałek sprzedają wszędzie.

Reprez. M. Niedźwiedz, Warszawa, Graniczna 6.

Magazyn Obuwia
Ogrodowa II, obok „Obrony”

Niemieckiego języka poglądową metodą nauczaną szybko. Lekcje zbiorowe tańca. Naużyciel gimn. polsk. **K. Bork** Szkolna 9 od 7-9 w.

Zginął paszport wydany przez gm. Kluki na imię Józef Brandt. Uprasa się zwrócić do Administracji Gońca. 88

DOMEK do sprzedania murowany z placem słobony z dwiema mieszkał. ul. Św. Władysława № 10. Wiadomość u stróża. 185.

Ideałem każdej Pani jest biała i młodzieńcza cera, którą osiągnąć można, używając mydła „UPPER-TEN” na białku roślinnem.

Nadaje twarzy piękność i urok młodości. **Cena 50 k.**

Dostać można w składach aptecznych, perfumeryjnych. i w skład. M. Neufeld W. Orzeł.

Niemieckiego języka wyuczasz w krótkim czasie użyc literatury korespondencyj i przyjuje uctni dorosłych i dzieci nawet bez pozostków w Aleja III 55 drugie piętro m. 10. 352

Zginęło zaliczenie Nr. 975 Poraj Białystok fracht 663 na sumę rb. 40 kop. 50 01 8

Mieszkania do wynajęcia w każdym czasie sklep, pokój, kuchnia. Trzy pokoje, kuchnia. Dwa pokoje kuchnia. Jedna i o k. k. kuchnia ul. Krokta 37 wiadomość u gospodarza. 99

Piwiarnia do odstąpienia z powodu dwóch interesów. Warszawska 72. 102

Młody energiczny człowiek władający 3 językami, polskim, rosyjskim i niemieckim z kilkoletnią praktyką biurową, poszukuje posady, może być i na wyjazd. Oferty składaj w Administracji „Gońca” sub „Młody”. 98

Sumienne parady prawne. Pedania egłowe-wstielkie inne redaguje. Szkolna 5a mieszkanie 12. 100

Potrzebny Agent akwizytor na prowincję - oferty w Gońcu pod lit. B. 0118

Do sprzedania dom i 6 morg grunt u Kłobuku wiadomość - Ciasna Nr. 14 w Cęstobnowie Jagielski. -9-

Biurowo-przebieżania na maszyniech R. Szumcherowej w Częstochowie ul. Cerkiewna 7 front II piętro. Udziała lekcyj stenografii w kilku językach. Biuro stało powiększone przez wprowadzenie nowych systemów maszyny do pisania. 3131

Tapicer W. BURYAN II Aleja Nr. 19. Wielki wybór Otoman Dębowych i krytych Szeslagi

Soly i Tapczany Oraz przyjmuję obustaluki Mebli w różnych fasonach CENY Nader umiarkowane.

Pokój przy rodzinie s całodziemnym utrzymaniem Teatralna 34. m. 9. 84

POTRZEBNI!
 chłopcy i dziewczyny do roznoszenia **PROMERYATY GOŃCA.**
 Wiadomość w kantorze.

Dom do sprzedania ulica Jasna 5, wiadomość tamże 98

Byli słuchacz nadzwyczajny filozofii Uniwersytetu Lwowskiego nauczyciel 2-eh kl. szkóły W-go P. Gorczykowskiego udziela lekcji w zakresie sześciu klas gimnazjum ul. Szkolna 8 m. 2 82

Do maturoy z łaciny i rosyjskiego przyspabia nauczyciel gimnazjum Sobol e w s k i Wieluńska 28, m. 12. codziennie od 4 do 6 wieczorem. 85

ZGINĘŁA karta paszportowa wydana przez fabrykę Freimaura na imię Piotra Jędraka. 104

KONIAK REMY-MARTIN

Do sprzedania fortepian, sztyd, wózek dla chorego i męska burka sławicka. Wiadomość Cerkiewna 23,

Najstarsza chrześcijańska pracownia sztydów

M. Łuszczynskiego w Częstochowie z ga Aleja 20.

Stół rozsuwany sprzedam ul. Aleksandrowska Nr. 14 m. 1. 110

DOM. do sprzedania ul. Warszawska № 128. Wiadomość pod № 90 u właściciela. 112

Fabryka medalików, Wieluńska Nr. 12 wprost parku; 69

Sklep spożywczy dystrybuujący do sprzedania z powodu zmiany interesu. Jasno-górska 18, wprost Teatralnej 107

Do wynajęcia zaraz jako z warsztatem. Ulica Zielona Nr. 48, W domu Jarczyka. 106

Pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia zaraz. Aleja II Nr. 41 m. 4. 109

ZGINĘŁA karta paszportowa wydana przez fabrykę Freimaura na imię Franciszka Wiciasiuka. 103

Niedziela wstępna postu
 Czas szybko bieży,
 Jak fata k łowrotem,
 Minione chwile,
 Spędzone mile
 Nie wrócą z powrotem
 Tak minął karnawał krótki!
 Skonczyły się zabawy, rautki!
 Tera zaś należy
 Zaskawi mli
 Nadobni goście
 Po nasaniach, hulaniach.
 W zatapaniach rozmyślanich
 W ważnej dla nas chwili
 Myśli rozważenia
 Pomysłić o posioie.
 Mając to na celu
 Składaj apteczny
 W Starym Ryuku
 Sprowadził świeży
 Zapas dostateczny
 Do obitego smażenia
 Przy ciepłym komluku
 Różnych oliw i olejów
 Dla Pań Gospodyń, Dobrodziejów.
 Jak lat poprzednich
 W ratunkach przednich;
 Dla nadobnych zaś dzwlewie
 Zachowania rumaných lic,
 Jak kwiatów pączki
 Różne odżywcze maczki:
 Albinowy Fosforz
 Z czem ma zaszczyt przedotawic względem się polecenie. I prosic o taskawa zaszczytienie Aleksander Hoffmann.

Do odstąpienia od zaraz jatka z urządzeniem do wyrobów wędlin. Ogrodowa 55. Wiad. 42 m. 1-zyc. 116

Znalezione 4 oggi białe, Jasnogórska 116

PASTYLKI TUSOLINOWE zapobiegają CHOROBYM PŁUCNYMI i leczą je, zarówno jak i katary, zapalenia i az. gruczołce. **PASTYLKI TUSOLINOWE** działają przeciw kataralnemu i przeciw zapalnicemu. **PASTYLKI TUSOLINOWE** wzmagają energię komórek organizmu w walce ich z pierwiastkami chorobotwórczymi. **PASTYLKI TUSOLINOWE** pomagają w twarzeniu się w organizmie antybakteryjnej. **PASTYLKI TUSOLINOWE** pobudzają odżywianie komórek i tkanek organizmu **PASTYLKI TUSOLINOWE** regulują trawienie, wzmagają utlenianie i odkażają tkankę płuc. **PASTYLKI TUSOLINOWE** zyskały bardzo szerokie zastosowanie i przyniosły ulgę tysiącom cierpiących. Broszurki wysyłać się na żądanie. Cena pudełka, z wierzaniem 60 pastylek - Rb. 3.- Wysyła za zaliczeniem. Skład głowy: **MEDYCZNO-FARMACEUTYCZNE TOWARZYSTWO** St. Petersburg, Artystyjska № 2. Oddz. № 041 Sprzedaw. we wszystkich aptekach i składach aptecznych. (017)

PROSIMY ZAZNAJOMIĆ SIĘ

Z NAJNOWSZA TYLKO OD WPROWADZONA
MASZYNA DO SZYCIA X/V WIEKU

« 66 »

DEMONSTRUJE SIĘ WE WSZYSTKICH SKLEPACH NASZYCH
ILLUSTROWANY KRYTALOG BEZPŁATNIE.

KOMPANIA SINGER

Lecznica chorób kobiecych z oddziałem położniczym
D-ra J. PIETRASIEWICZA
 w Częstochowie, ul. Jasnogórska Nr. 24.
 Oplaty za pobyt od 1 rb. 50 kop. do 3 rubli dziennie. Pokoje oddzielne. Ambulatorjum z chorobami kobiecymi codziennie od godziny 11-jej rano do 1-jej po południu.

Wyborne a tanie kotły do bielizny
 poleca: Skład towarów żelaznych narzędzi, i naczyń kuchennych.
W. Stajewski
 Aleja II № 33.

FIRMA EGZYSTUJE OD 1860 ROKU. 0790
Farbiarnia i Pralnia Chemiczna
A. HEININGGA
 II-ga Aleja № 19 Telef. № 5
 Wykonuje farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie a mianowicie: Garderobę damską męską i dziecięcą. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwetki pluszowe, pokrycia z wełny i t. p.
SKLEPY WŁASNE
 w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
 w Tomaszowie Piotr. ul. Kalska Nr. 72
 w Piotrkowie ul. Petersburska 14 ul. Bykowska 21 tel. 266.

Ważne dla kooperatyw.

Kłomnicka Fabryka Cykoryi

POLECA:
 różne gatunki cykoryi, a w szczególności
№ 0000
 w srebrnym opakowaniu, z korzeni wybielanych, oraz bardzo zdrową, pożywną i ekonomiczną
„Kawa Zdrowia”
 Żądać we wszystkich sklepach kolonialnych i spożywczych, zwracać uwagę na markę fabryczną, wyobrażającą jaskółkę.

Pracownia ubiorów damskich
 MISTRZYNI CECHOWEJ
ŁUCJI JURASZEK
 w Częstochowie, Aleja II 39, m. 13.
 Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres krawiectwa, jako to: Suknie, kołnierze, okrycia, mundury i ubiory dziecięce według najwziewszej mody.
 Przy pracowni szkoła kroju i szycia (metoda Wortha), po ukończeniu której, uożenie otrzymują dyplom krawiecki.
 Ceny przystępne — wykończenie solidne.

WIE NA SŁOWIE
PI NA DZIELE
 Gwarantuję zarobku 50 Rs. miesięcz. Osoby niepełnosprawne zatrudniające za cały rok przez nas gwarantowany zarobek, pracują u siebie w domu. Póbowy wyszkoleni abyżycie. Robotę zrobioną samy-ważny. Przekaz na żądanie, za pośrednictwem 7 k. marke.
 TOWARZYSTWO MASYNO DO WŁAZIANA
 THOMAS H. WHITIG-KUNAU i Ko.
 Petersburg. Nowski 40/42 43

TECHNICHEM. LABORATORIUM
„KAPS”
 WARSZAWA.

KAPS
 jest bez wątpienia najpewniejszym środkiem do wyplenienia szczerułów i myszy.
RADICAL
 wytopia gruntownie wyłącznie prusaki i szwabę.
PARASITOS
 jest jedynym radykalnym płynem do zplądzenia pluskw wraz z zarodkiem.
 Dostać wszędzie.

H. IMICH
 w CZĘSTOCHOWIE
 II Aleja 16, obok instytu kolejowego
 Telefon 48
 Poleca swojej fabryki C. Ch. Szmidta w Rydze wszelkiego rodzaju Cement różnych marek
 Gips oraz Cegła ogniotrwała krawa i żagrzaniczna, hurtowo i detalicznie po cenach najprzystępniejszych.

BOL GŁOWY, MIGRENE
 NATYCHMIAST USUWA
MIGRENO-NERVOSIN
 BEZWARUNKOWO PĘWNY I NIEZŁODLIWY ŚRODEK
 SA JUŻ FALSYFIKATY
 WIEC ZAGROZ. ARTEKACH. SKE. APT. PROSZKÓW WYRABIANYCH TYLKO W PŁOCKU PODPISEM WYRAZDZI. AL. GŁOSIĘDŁO 22. WARSZAWA. PRZEZJEDN.

Thiotymina
 Aptekarza J. Humblet (w Noworadomsku, gub Piotrkowska) Zaw. pras. Urząd Lekar. Petersb. 22 № 6816.
 Zalecany przez p. p. Lekarzy z niezawodnym skutkiem jako środek znakomity w przy padkach chorób dróg oddechowych jak: katar krtań, katar oskrzeli, katar ty płuc, kaszel. Pobudza łaknienie, wzmacnia organy trawienia, a tem samem przyczynia się do ogólnego polepszenia stanu chorego.
 Sposób użycia przy każdym flakonie. Żądać we wszystkich aptekach i składach aptecznych. 0991-52

„HYGIENA”
 Salon Gorsetów
 II Aleja № 29, tel. 4 78
 Mann zaszczyt za-wiadomić St. Parie, iż nadeszły świeże modele i materiały partykłe w bogatym wypożycie.
 Ceny umiarkowane.

Pierwszorzędna Wyższa Szkoła
 Kroju i Szycia
M. PIASECKIEJ
 Mistrzyni Cechu Warszawskiego i Częstochowskiego
Częstochowa II Aleja № 40
 Szkoła wydaje hołoznym kurs. świad. Przy szkole pracownia sukien okryć i kostjumów na egzamin formy papierowe kopowane całości uz. wybredniejszym wymaganiem
 Program nauki wysyła się bezpłatnie

ZARZĄD Stowarzyszenia Spółdzielczego
„Dźwignia Częstochowska” II Aleja № 37
Zawiadania
 Iż przy sklepie jest pracownia kolder smateriałów własnych i powierzonych. Na składzie wielki wybór kolder. Tudiż wszelkiego rodzaju wata. Praceownia sukien i okryć damskich, mundurków i fartuszków, bielizny damskiej, męskiej i dziecięcej od [skromnej] do [najstrojniejszej]. Konfekcja damska i dziecięca od skromnej do najwziewniejszej. Duży wybór gorsetów i kapeluszy. Ceglowe i pociętechki skarpetki własnej roboty i pierwszorzędnych firm krajowych. Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres rękodziełnictwa

Pierwszy w Częstochowie Chrześcijański
Hurtowy Skład
 Towarów Galanteryjnych i Piśmiennych pod firmą:
M. ZARUSKI i S-ka.
 ul. Ogrodowa № 11.
 Posiadam na składzie w wielkim wyborze: Koronki, Wstążki, Nici, Bielizna biewowa, papierowa i gumowa, Krawaty, Szelki, Portmonetki, Pończochy, Skarpetki, Chustki, Szale wełniane i jedwabne, oraz wszelkie materiały piśmienne.

Pracownia Przemysłowo-Artystyczna
J. Kozikowski
 Posiada na składzie reprodukcje figur gipsowych starożytnych i nowoczesnych w wielkim wyborze. Częstochowa, Riedrzyńska № 2 dom wł. przy placu Wieluśachim.

Hurtowe Składy Stowarzyszenia
 Kupców Chrześcjan pod firmą
„OBRONA”
 w Częstochowie ul. Ogrodowa Nr. 11
 Są najlepszym źródłem zaopatrywania się w towary Kolonialno spożywcze Cena na wszystkie artykuły rynkowa, (najniższa)
 Wyłączna sprzedaż cukru z trzech pierwszorzędnych cukrowni Lublin, Milejów i Nieledeu.

Pierwszorzędna Chrześcijańska pracownia gorsetów
„JÓZEFY”
 Nagrodzona medalem
 Częstochowa III Aleja № 46 (róg Szkolnej № 1)
 Poleca wielki wybór gorsetów od 2 rb. Gorsety Broj, paryskie i wiedeńskie, higieniczne, i do wyrównania figury, szelki do prostego trzymania, diastonosze, pasy i t. d. Pranie reperacja i przerabianie.
CENY UMIARKOWANE. 270
 Tamże potrzebne panny do nauki.

WARSZAWSKA FABRYKA
 Cukrów, Czekolady i wyrobów wafłowych
Władysław Buczkowski i S-ka
 w Warszawie, Wronia 23/a, Tel. 144-81.
 Poleca swoje udoskonalone wyroby
 ŻAĐAĆ WSZĘDZIE

Objawszy na rejon **Częstochowski** wyłączną reprezentację
 Towarzystwa Akcyjnego Zakładów Ceramicznych **„DZIEWULSKI i LANGE”**, w Opocznie.
 Ośmielam się uprzejmie prosić W. W. P. P. Odbiorców o łaskawe wozesniejsze zamawianie potrzebnej Im **posadzki terrakotowej**, jako też licówek i płytek glazurowanych.
Zdzisław Ryłski
 Częstochowa, Aleja II-ga № 20-telefonu 93.